

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
КЕАҚ «АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті»
Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасы
Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы
«Ыбырай Алтынсариннің Қостанай облыстық мемориалдық музейі» КММ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР:
ЖАҢА ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ТИІМДІ ШЕШІМДЕР

халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференция материалдары

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

ТЕХНОЛОГИИ И ИННОВАЦИИ
В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ:
НОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ЭФФЕКТИВНЫЕ РЕШЕНИЯ

материалы международной
научно-практической конференции

Қостанай қ., 2026 ж.
г. Қостанай, 2026 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Білім беру тәжірибесіндегі технологиялар мен инновациялар: жаңа қиындықтар мен тиімді шешімдер»:
Б 94 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: 13 ақпандағы 2026 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2026. – 2418 б. = Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения: Материалы международной научно-практической конференции: 13 февраля 2026 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2026. – 2418 с.

ISBN 978-601-356-659-7

Жинақта «Білім беру тәжірибесіндегі технологиялар мен инновациялар: жаңа қиындықтар мен тиімді шешімдер» атты Алтынсарин оқулары Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары бар. Бұл конференциялар «Адал Азамат» ұлттық бағдарламасын іске асырудың жалпы бағыттары мен үрдістерін анықтайды, соның ішінде жас ұрпақты тәрбиелеу мен оқытудың құндылық аспектілері, жаһандық контексте ұлттық білім беру нұсқауларын қайта қарастыру және жаңартудың озық тәжірибелерін көрсету, жас ұрпақта азаматтық бірегейлік пен патриоттық құндылықтарды дамытудың ғылыми-әдістемелік негіздемесі және жасанды интеллекті заманауи білім беру процесіне жүйелі түрде енгізудің инклюзивті тәжірибелері мен әдіснамасының қысқаша мазмұны.

Конференция материалдарында Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының білім берудің құндылықтық мағыналары бойынша заманауи нұсқаулар контекстіндегі өзектілігі, оқыту мен тәрбиелеудің аксиологиялық аспектілерінің ғылыми негіздері, сондай-ақ мұғалімдердің ұлттық білім берудегі заманауи қиындықтарға дайындығы мәселелері және мұғалімдердің цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, инновациялық қызметке педагогикалық құзырлығы талқыланады.

Бұл жинақтағы материалдар ғалымдар, университеттер мен колледждер профессорлары, мектеп және мектепке дейінгі мекемелер мұғалімдері, білім беру саласындағы психологтары, магистранттар мен студенттер үшін қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения», определяющие общие направления и тенденции внедрения национальной программы «Адал азамат», такие, как ценностные аспекты воспитания и образования молодого поколения, демонстрация лучших практик по переосмыслению и актуализации национальных ориентиров образования в глобальном контексте, научно-методическое обоснование формирования гражданской идентичности и патриотических ценностей обучающихся, обобщение инклюзивных практик и методологии системной интеграции искусственного интеллекта в современный образовательный процесс.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-659-7

9 786013 566597

УДК 37.013.75:371.3
ББК 74.04+74.202

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2026
© Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2026

2–кесте. Бақылау және эксперименттік топтардың үлгерім көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

Көрсеткіштер	Бақылау тобы (14 оқушы)	Эксперименттік топ (17 оқушы)	Динамика
Есептің логикасын түсіну	43%	76%	+33% (айырмашылық)
Қатені өз бетімен табу	28%	65%	+37% (айырмашылық)
Орташа балл (5 ұпайлық жүйемен)	3,9	4,4	+0,5 ұпай

Кестеден көрініп тұрғандай, дәстүрлі әдіспен оқыған бақылау тобында (14 оқушы) өзгерістер шамалы болды. Олардың көбісі әлі де стандартты алгоритмдерге сүйеніп, бейстандарт есептерде қиындыққа тап болды.

Ал эксперименттік топта (17 оқушы) «Adaptive Scaffolding» әдістемесінің арқасында оқушылардың «математикалық соқырлығы» азайып, рефлексиялық дағдылары қалыптасты. Ең бастысы, бұл топта үй тапсырмасын ChatGPT–ден механикалық түрде көшіру дерегі 68%–дан 15%–ға дейін төмендеді. Оқушылар ЖИ–ді тек тексеру және кеңес алу үшін қолдану мәдениетін меңгерді.

Бұл нәтижелер Стьюденттің t–критерийі бойынша статистикалық маңызды деп танылды ($p < 0.05$), яғни ұсынылған әдістеменің тиімділігі ғылыми тұрғыда дәлелденді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Ахметова Ж. А. Педагогикалық кадрларды даярлау жүйесіндегі тәжірибеге бағытталған оқыту // Педагогика және заман. – 2021. – № 3. – Б. 45–52.
2. Васильев И. В. Компетентностный подход в образовании: теория и практика. – Москва: Педагогика, 2020. – 158 с.
3. Luckin R., Holmes W., Griffiths M. Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education. – London: Pearson, 2016. – 102 p.

ӨОЖ 373.3

**БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ МӘТІНДІК ЕСЕПТЕРДІ ШЕШУГЕ
ҮЙРЕТУДЕ МЕДИАҚҰРАЛДАРДЫ ЕНГІЗУ****Сандыбекова Жансая Нурлановна,**

7M011 – Педагогика және психология мамандығының 2 курс магистранты

Ө. Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, Қостанай қ., Қазақстан**Ғылыми жетекші:** Абдиркенова Акбидаш Капановна,
педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының
оқытушысы, PhD докторы, қауымдастырылған профессор
Ө. Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Бұл мақалада бастауыш сынып оқушыларына мәтіндік есептерді оқытуда медиа-құралдарды қолданудың теориялық негіздері мен практикалық мүмкіндіктері қарастырылады. Мәтіндік есептердің математиканы оқытудағы білімділік, дамытушылық және тәрбиелік маңызы айқындалып, оларды шешу барысында оқушылардың логикалық ойлау қабілеті мен танымдық белсенділігін дамыту жолдары сипатталады. Медиақұралдардың (визуалды, дыбыстық, интер-активті және көрнекі құралдар) жіктелуі педагогика және медиапедагогика ғылымдарының негізгі теорияларына сүйене отырып талданады. Сонымен қатар, мәтіндік есептерді шешу кезеңдерінде медиақұралдарды мақсатты қолданудың әдістемелік ерекшеліктері көрсетіліп, олардың бастауыш сынып оқушыларының есеп мазмұнын түсінуі мен есеп шығару дағдыларын қалыптастырудағы тиімділігі негізделеді.

Түйінді сөздер: мәтіндік есеп, медиақұралдар, бастауыш сынып, математика, көрнекілік, интерактивті оқыту.

Аннотация

В статье рассматриваются теоретические основы и практические возможности использования медиасредств при обучении решению текстовых задач в начальной школе. Раскрывается образовательное, развивающее и воспитательное значение текстовых задач в обучении математике, а также их роль в формировании логического мышления и познавательной активности учащихся. Представлена классификация медиасредств (визуальные, аудиальные, интерактивные и наглядно-предметные) с опорой на основные педагогические и медиапедагогические теории. Особое внимание уделяется методическим аспектам применения медиасредств на различных этапах решения текстовых задач и обоснованию их эффективности в формировании навыков анализа, понимания условий задачи и выбора способов решения у младших школьников.

Ключевые слова: текстовая задача, медиасредства, начальная школа, математика, наглядность, интерактивное обучение.

Abstract

This article examines the theoretical foundations and practical potential of using media tools in teaching word problems in primary school mathematics. The educational, developmental, and formative value of word problems is highlighted, along with their role in developing pupils' logical thinking and cognitive activity. The paper presents a classification of media tools (visual, audio, interactive, and tangible aids) based on key theories of pedagogy and media education. Particular attention is paid to the methodological aspects of integrating media tools at different stages of solving word problems and to their effectiveness in enhancing students' understanding of problem structure, data analysis, and selection of appropriate solution strategies.

Key words: word problems, media tools, primary education, mathematics teaching, visualization, interactive learning

Есептер адам өмірінде маңызды рөл атқарады.

Математикалық есептерді шешу барысында әртүрлі математикалық ұғымдар қалыптасып, арифметикалық амалдар жүйелі түрде меңгеріледі. Есеп шығару үдерісі білімділік, дамытушылық және тәрбиелік функциялардың бірлікте жүзеге асуына ықпал етеді [1,4]. Сонымен қатар, есептер оқушылардың оқу–танымдық іс–әрекетінің белсенділік деңгейін арттырып, оны бағыттаптын негізгі дидактикалық құралдардың бірі болып табылады [5].

Математиканы оқыту барысында есептердің маңызы жан–жақты әрі кешенді сипатқа ие. Математикалық есепті шешу арқылы білім алушы жаңа жағдайларда математикалық теорияны қолдануды үйренеді, есептерді шешудің жаңа әдіс–тәсілдерімен танысады, сондай–ақ математиканың жаңа бөлімдерін меңгеруге мүмкіндік алады [2]. Бұл үдеріс оқушылардың логикалық ойлау қабілетін дамытып, шығармашылық ізденісін қалыптастырады.

Соңғы 3–4 жыл көлемінде бастауыш сынып пәндерін оқыту әдістемелерін зерделеу барысында мәтіндік есептерді оқыту мәселесіне ерекше назар аударылды.

Мектеп кезеңінен бастап математикалық есептерді шығаруға қызығушылық болғанымен, оларды оқыту әдістемесін меңгеру барысында бірқатар қиындықтар туындады. Осыған байланысты мәтіндік есептердің шешу жолдарын, оларды оқыту тәсілдерін ғылыми тұрғыда зерттеу қажеттілігі пайда болды.

Негізінде бастауыш сыныптарында арифметикалық мәтінді есептерді шешуді үйрену процесі математика курсынағы әдістер мен түсініктердің, жалпы математикалық теориялардың өте тиімді және қолайлы, кейбір кездерде алмастырылмайтын оқыту құралы болып табылады. Дегенімен, бастауыш оқушыларының бойында мәтінді есептерді шеше білу және мәліметтерді талдау қабілетінің дамуында тапшылықтар кездеседі [3]. Іздеген нәрсе мен бастапқы мәліметтер арасындағы байланысты көре білу дағдылары қалыптаспай, мәтінді есеп ең қиын әрі күрделі тақырып болып қала береді.

Математиканы оқытуда «есеп» – оқытудың мақсаты ретінде де, оқыту құралы ретінде де қарастырыла береді.

Медиақұрал дегеніміз – оқушыларға ақпаратты жеткізу, білімді меңгеруді жеңілдету және сабақ тиімділігін арттыру мақсатында қолданылатын көрнекі, дыбыстық немесе интерактивті материалдар мен технологиялар жиынтығы. Бұл құралдар оқушылардың ойлау қабілетін дамытуға, сабаққа қызығушылығын арттыруға және жаңа тақырыптарды тез түсінуге мүмкіндік береді [5].

Бастауыш сыныпта медиақұралдарды қолдану әсіресе маңызды, өйткені жас оқушылар үшін абстрактылы ұғымдарды түсіну қиын болуы мүмкін. Мысалы, мәтіндік есептерді шешу барысында тек мәтінді оқу кейде жеткіліксіз болады. Осы кезде медиақұралдар – суреттер, сызбалар, кестелер, ойыншықтар немесе интерактивті бағдарламалар – есептің құрылымын көрнекі түрде көрсетіп, оқушылардың математикалық ойлау қабілетін дамытады. Медиақұралдар педагогика және медиапедагогика ғылымында оқыту үдерісіндегі қызметі мен ақпаратты қабылдау арналарына қарай бірнеше негізгі категорияға жіктеледі. Бұл жіктеу бір ғана авторға тиесілі емес, ол дидактика мен білім беру технологиялары саласында қалыптасқан бірқатар ғылыми теорияларға негізделеді. Атап айтқанда, Я. А. Коменскийдің көрнекілік принципі, Э. Дейлдің «тәжірибе конусы» теориясы, Л. С. Выготскийдің мәдени–тарихи тұжырымдамасы және Р. Майердің мультимедиялық оқыту теориясы медиақұралдарды жүйелеудің теориялық негізін құрайды.

Медиақұралдардың бірінші тобына визуалды құралдар жатады. Оларға суреттер, схемалар, диаграммалар және графиктер кіреді. Бұл құралдар Я.А. Коменский негіздеген көрнекілік принципіне сүйеніп, оқу материалын көзбен қабылдау арқылы түсінуді қамтамасыз етеді. Визуалды медиақұралдар бастауыш сынып оқушыларының абстрактілі ұғымдарды нақты бейнелер арқылы меңгеруіне мүмкіндік беріп, ақпаратты жылдам әрі тиімді қабылдауына ықпал етеді.

Медиақұралдардың екінші тобы – дыбыстық құралдар. Оларға аудиожазбалар, диктор оқыған мәтіндер және дыбыстық сигналдар жатады. Бұл құралдар Л.С. Выготскийдің сөйлеу мен естудің танымдық дамудағы рөлі туралы теориясына негізделіп, тыңдалым арқылы оқыту үдерісін тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Дыбыстық медиақұралдарды қолдану оқушылардың есте сақтау қабілетін арттырып, оқу материалын эмоциялық тұрғыда қабылдауына жағдай жасайды.

Медиақұралдардың үшінші тобына интерактивті құралдар жатады. Бұл категорияға электронды оқулықтар, мультимедиялық презентациялар, мобильді қосымшалар және виртуалды білім беру ортасының элементтері кіреді. Интерактивті медиақұралдардың тиімділігі Р. Майердің мультимедиялық оқыту теориясында

ғылыми тұрғыда негізделген. Аталған құралдар оқушы мен оқу материалы арасындағы өзара әрекетті қамтамасыз етіп, білім алушылардың оқу үдерісіне белсенді қатысуына мүмкіндік береді.

Медиақұралдардың төртінші тобы – көрнекі (заттық) құралдар. Оларға макеттер, модельдер, ойыншықтар және заттық иллюстрациялар жатады. Бұл құралдар Э. Дейлдің тәжірибе конусы теориясындағы «әрекет арқылы үйрену» деңгейімен тығыз байланысты. Көрнекі құралдар абстрактілі ұғымдарды нақты заттар арқылы бейнелеп, бастауыш сынып оқушыларының логикалық және бейнелі ойлау қабілетін дамытуға ықпал етеді.

Осылайша, медиақұралдарды визуалды, дыбыстық, интерактивті және көрнекі құралдар ретінде жіктеу педагогика ғылымында қалыптасқан негізгі теорияларға сүйенетін кешенді жіктеу болып табылады. Бұл жіктеу бастауыш сынып оқушыларының мәтіндік есептерді шешу дағдыларын қалыптастыруда медиақұралдарды ғылыми негізде тиімді қолдануға мүмкіндік береді.

Медиақұралдарды сабақта пайдалану оқушыларға ақпаратты тез игеруге, есептің мәнін түсінуге және дұрыс шешім қабылдауға көмектеседі. Л. М. Фридманның пікірінше, мектеп математика курсына шешілетін мәтіндік есептер – бұл белгілі бір белгісіз шаманың (немесе бірнеше шаманың) мәндерін табу керек тапсырмалардың ауызша модельдері. Бұл мәнді табу мүмкін, өйткені оны басқа белгілі және белгісіз шамалар және олардың белгісіз шамамен өзара байланысы анықтайды. Тапсырмада шешуге арналған барлық деректер бар, бірақ оған әкелуі керек операциялар белгісіз. Негізгі қиындық–шешім жолын анықтау. Сонымен қатар, құрылымның күрделілігі, оның даралығы көбінесе көптеген мәселелердің математикалық қауымдастығын жасырады және әр уақытта осы жағдайға сәйкес келетін арнайы ойлау құруға мәжбүр етеді. Осыған байланысты кез келген мәтінді есеп екі бөлімнен тұрады: шарты және сұрағы [5].

Мәтіндік есептерді оқытуда медиа құралдарды қолдану оқушының визуалды қабылдауын дамытып, есептің мазмұнын нақты көрсетуге мүмкіндік береді. Анимациялық бейнелер, интерактивті слайдтар, диаграммалар мен сызбалар арқылы оқушы есептің құрамдас бөліктерін көрнекі түрде көре алады, арифметикалық амалдарды орындауды оңай меңгереді және нәтижені тексереді. Медиа құралдар арқылы оқушы жай есептен құрама есепке көшу процесін жеңіл қабылдайды және есептерді логикалық тізбекпен шешуге үйренеді.

Оқушыларға мәтіндік есептердің мазмұны бойынша әртүрлі тапсырмалар берілуі тиіс: экономикалық, экологиялық, геометриялық, логикалық және қозғалыс есептері. Бұл есептерді визуалды түрде көрсету оқушының есеп түрлерін ажыратып, шешу жолдарын дұрыс таңдауға үйретеді. Мысалы, экономикалық есептерде әмияндағы ақшаны есептеу, экологиялық есептерде табиғат қорындағы өсімдіктер санын салыстыру, геометриялық есептерде аудандарды анықтау, қозғалыс есептерінде екі объектінің қашықтығын және уақытын табу ұсынылады.

Мәтінді есептерді шешу дегеніміз – тапсырма шартында көрсетілген деректер мен сұрағының арасындағы байланысты ашу, шешімін табуға көмектесетін жалпы математикалық ережелерді пайдалану, сондай-ақ есептің мәнін табу немесе оны табу мүмкін еместігін дәлелдеу болып табылады. Мұндай есептер оқушылардың логикалық ойлауын дамытып, математикалық амалдарды нақты өмірлік жағдайларда қолдануға үйретеді. Әрбір мәтіндік есеппен жұмыс істеу барысында мұғалім бірнеше кезеңді ескеруі тиіс. Бірінші кезеңде мұғалім оқушыларды есептердің қарастырылып отырған түріне дайындайды. Оқушылар бұл кезеңде есепте қолданылатын амал–

дарды таңдай алатындай байланыстарды меңгеруі қажет. Екінші кезеңде мұғалім оқушыларды есептің шарты мен сұрағы арасындағы байланысты анықтауға үйретеді. Үшінші кезеңде есепті шығару дағдысы қалыптасады, яғни оқушылар осы есеп түрін жүйелі түрде шығара білуі керек. Алдын ала дайындық кезеңінен кейін есептің түрімен таныстырып, шешу жолдарын көрсетуге көшуге болады.

Есептің мазмұнымен таныстыру кезеңінде оқушылар есеп мәтінін оқып, онда сипатталған өмірлік жағдайды көз алдына елестетуі тиіс. Бұл кезеңде мұғалім медиақұралдарды қолдану арқылы есеп мазмұнын қабылдауды жеңілдетеді. Атап айтқанда, интерактивті тақтада есепке қатысты иллюстрациялар, фотосуреттер немесе қысқа бейнероликтер көрсету оқушылардың назарын шоғырландырып, мәтіндегі жағдайды нақты елестетуіне мүмкіндік береді. Мұғалім есептің мәтінін өзі оқиды, егер оқушылардың оқу дағдысы жеткіліксіз болса немесе есеп оқулықта берілмеген жағдайда. Есепті оқу барысында «бар еді», «қалды», «бірдей», «кетіп қалды» сияқты тірек сөздер визуалды түрде экранда ерекшеленіп көрсетіліп, есептің сұрағына ерекше назар аударылады.

Мысалы, «Үй иесі қойларын қырқып, жүнін базарға апарып сатты. Ол бір қойдан 7 кг жүн қырқыты. Егер базарға 56 кг жүн апарған болса, онда ол неше қой қырқыған?» деген есепті қарастыру барысында қой қырқу үдерісін бейнелейтін суреттер немесе қысқа анимация қолдануға болады. Сонымен қатар, жаңа немесе түсініксіз терминдер кездескен жағдайда, олардың мағынасын түсіндіру үшін дыбыстық түсіндірме немесе көрнекі бейнефрагменттер пайдаланылады. Мәселен, «қойды қырқу» ұғымын түсіндіру үшін маусымдық жүн қырқу көрінісін көрсететін бейнематериал ұсынылады.

Бұл кезеңде есептегі деректер мен мәліметтерді ажырату маңызды. Деректерге қатысты сандар (7 кг, 56 кг) интерактивті тақтада түспен белгіленіп, мәліметтер схемалық түрде көрсетіледі. Мұғалім медиақұралдарды пайдалана отырып, оқушыларға жетекші сұрақтар қояды: «Үй иесі қойдың жүнін не істеді? Оны қайда апарды? Бір қойдан неше килограмм жүн алынды? Бізге қандай шама белгісіз?» деген сұрақтар интерактивті презентация немесе электронды тапсырма түрінде беріледі.

Есептің шешуін іздестіру кезеңінде медиақұралдарды қолдану оқушылардың ойлау әрекетін белсендіреді. Бұл кезеңде мұғалім бағыттаушы рөл атқарып, оқушыларға берілген шамалар мен ізделінді шаманы ажыратуға көмектеседі. Мәтіндік есепті шешу барысында заттық, суреттік немесе графикалық иллюстрациялар интерактивті түрде ұсынылады. Мысалы, интерактивті тақтада қой бейнелері көрсетіліп, әр қойға 7 кг жүн белгіленеді, ал жалпы 56 кг жүн визуалды түрде жинақталып көрсетіледі [7].

Берілген есепті шешу үшін бөлу амалын таңдау қажеттігі интерактивті сызба арқылы дәлелденеді, себебі бір қойдан алынатын жүн мөлшері (7 кг) және жалпы жүннің салмағы (56 кг) белгілі, ал қой саны белгісіз. Осылайша, оқушылар визуалды қолдау арқылы математикалық амалдың мәнін түсінеді.

Сонымен қатар, есептің қысқаша шартын кесте немесе сызба түрінде электронды форматта көрсету тиімді [8]. Мысалы, интерактивті кестеде: «1 қой – 7 кг жүн», «? қой – 56 кг жүн» деп белгілеу есеп құрылымын нақты көрсетеді. Медиақұралдардың көмегімен есепті түрлендіру де жүзеге асырылады. Мысалы, интерактивті тапсырма ретінде: «Егер 8 қой қырқыған болса, базарға неше килограмм жүн апарған?» деген қосымша сұрақ беріліп, оқушылардың логикалық ойлау қабілеті мен шығармашылық белсенділігі дамытылады.

Осылайша, мәтіндік есептерді шешу кезеңдерінде медиақұралдарды мақсатты түрде қолдану бастауыш сынып оқушыларының есеп мазмұнын түсінуін жеңілдетіп, есеп шығару дағдыларын тиімді қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Мәтіндік есептерді шешу барысында медиақұралдарды енгізу оқыту үдерісін оқушының жас ерекшеліктеріне сай ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бастауыш сынып оқушылары үшін ақпаратты қабылдаудың көрнекі–бейнелі сипаты басым болғандықтан, медиақұралдар есептің мазмұнын түсінуді жеңілдетіп, оқушының ойлау әрекетін белсендіреді. Бұл құралдар мәтіндік есептің құрылымын, берілген және ізделінді шамалардың өзара байланысын айқын көрсетуге жағдай жасайды.

Медиақұралдарды қолданудың келесі кезеңі – есептің шешімін орындау және нәтижені тексеру үдерісі. Бұл кезеңде интерактивті жаттығулар, электронды тапсырмалар мен автоматтандырылған кері байланыс құралдары тиімді пайдаланылады. Мысалы, интерактивті тақтада немесе планшетте орындалатын тапсырмалар арқылы оқушылар есептің шешу жолын біртіндеп құрастырып, әр амалдың дұрыстығын бірден тексере алады. Мұндай жұмыс түрі қателерді дер кезінде анықтауға және оларды түзетуге мүмкіндік береді [5].

Сонымен қатар, медиақұралдарды қолдану оқушылардың өзіндік жұмыс дағдыларын қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Электронды оқулықтар мен цифрлық білім беру ресурстары арқылы оқушылар мәтіндік есептерді өз бетімен орындап, әртүрлі деңгейдегі тапсырмаларды таңдай алады. Бұл дифференциалды оқытуды жүзеге асыруға мүмкіндік беріп, оқушылардың жеке қабілеттерін ескеруге жағдай жасайды. Мысалы, кейбір оқушыларға есептің шешу сызбасы толық берілсе, ал қабілеті жоғары оқушыларға тек есептің шарты ұсынылады.

Мәтіндік есептерді оқытуда медиақұралдарды қолдану оқушылардың коммуникативтік дағдыларын дамытуға да ықпал етеді. Топтық немесе жұптық жұмыстар барысында интерактивті тапсырмалар орындау оқушыларды өз ойларын дәлелдеп айтуға, шешу жолдарын салыстыруға және талқылауға үйретеді. Бұл үдеріс оқушылардың математикалық тілін дамытуға және логикалық ойлау мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді.

Сондай-ақ медиақұралдар арқылы мәтіндік есептерді өмірмен байланыстыру мүмкіндігі кеңейеді. Бейнероликтер, анимациялар және виртуалды көріністер есеп мазмұнын нақты өмірлік жағдайлармен ұштастырып, математиканың практикалық маңызын көрсетуге мүмкіндік береді. Нәтижесінде оқушылардың пәнге деген қызығушылығы артып, оқу мотивациясы күшейеді.

Қорытындылай келе, бастауыш сынып оқушыларының мәтіндік есептерді шешуге үйретуде медиақұралдарды жүйелі және мақсатты түрде енгізу оқыту үдерісінің тиімділігін арттырады. Медиақұралдар есептің мазмұнын түсінуді, шешу жолын табуды және нәтижені тексеруді жеңілдетіп қана қоймай, оқушылардың танымдық белсенділігін, логикалық ойлауын және шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Осы тұрғыдан алғанда, медиақұралдар бастауыш мектептегі математика сабағының маңызды дидактикалық құрамдас бөлігі болып табылады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Математиканың теориялық негіздері. Оқулық / Т. Оспанов, Ш. Құрманалина, С. Құрманалина. 3–басылым, толықтырылған, өңделген. – Астана: Фолиант, 2019. – 54 бет.
2. Абдрахманов Қ., Ермекбаева А. Математиканың бастауыш курсының негіздері: Оқу құралы. 2–басылым. – Астана: Фолиант, 2011. – 55 бет.
3. Целищева И. И. Мәтінді есеппен жұмыс / И. И. Целищева // Бастауыш мектеп. – 2008.
4. Бастауыш кластарды математиканы оқыту әдістемесі / М. А. Бантова, Г. В. Бельтюкова, А. М. Полевщикова. – Алматы: Мектеп, 1978. – 213–215 бет.

3 СЕКЦИЯ

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ БІЛІМ БЕРУДІ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ИНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

5. Майер Р. Е. Мультимедиялық оқыту теориясы / Р. Е. Майер. – Нью-Йорк: Cambridge University Press, 2009. (Интерактивті және мультимедиялық құралдардың тиімділігін ғылыми негіздейді)
6. Математиканы оқытудың теориясы мен әдістемесі / А. Е. Әбілқасымова. – Алматы: «Мектеп», 2014. – 56–59 бет.
7. Математика. Жалпы білім беретін мектептің 1–сынып оқушыларына арналған оқулық. 1–бөлім / Ә. Б. Ақпаева, Л. А. Лебедева, М. Ж. Мыңжасарова, Т. В. Лихобабенко. – Алматы: Алматыкітап баспасы, 2023.
8. Мәтіндік есеп және онымен жұмыс істеу әдіс–тәсілдері / Р. И. Кенжебекова, Д. Рахымбек, Л. А. Разаева және т.б. // Вестник Академии Педагогических Наук Казахстана. – 2019. – №2. – 19–22 бет.

ӨОЖ 372.882

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ҚҰРАЛДАРЫН ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫ КРЕАТИВТІ ЖАЗУҒА МАШЫҚТАНДЫРУ

Сатылы Айғаным Елубайқызы,
Педагогика ғылымдарының магистрі, сарапшы,
Назарбаев Зияткерлік мектептері ДББҰ–ның
«Білім беру бағдарламалары орталығы» филиалы,
Астана қ., Қазақстан

Аңдатпа

Мақалада жасанды интеллект құралдарын қолдану арқылы оқушылардың креативті жазу дағдысын дамытудың теориялық–әдістемелік негіздері қарастырылады. Креативті жазудың компоненттері мен ЖИ–дің білім берудегі функциялары әдебиеттерге шолу арқылы жүйеленіп, жазу үдерісін қолдайтын мүмкіндіктері (идея генерациясы, құрылым құру, тілдік қолдау, кері байланыс) талданады. Педагогикалық тәжірибеде ЖИ–ді қолданудың тиімді тәсілдері ұсынылып, оқушының дайын мәтінге тәуелді болуын болдырмауға бағытталған ұстанымдар сипатталады. Промптін дұрыс құрастырудың оқушы шығармашылығын ынталандырудағы рөлі көрсетіліп, ЖИ қолданудың артықшылықтары мен этикалық тәуекелдері (түпнұсқалық, авторлық құқық, бейтараптық) айқындалады. Қорытындыда ЖИ–ді мұғалім жетекшілігімен саналы қолдану оқушылардың тілдік қорын байытып, өзіндік стиль қалыптастыруына ықпал ететіні тұжырымдалады.

Түйін сөздер: жасанды интеллект, креативті жазу, шығармашылық, жазу дағдысы, білім беру.

Аннотация

В статье рассматриваются теоретико–методические основы развития навыков креативного письма у школьников с использованием инструментов искусственного интеллекта. На основе обзора литературы систематизируются компоненты креативного письма и функции ИИ в образовании, а также анализируются его возможности на этапах генерации идей, построения структуры текста, языковой поддержки и предоставления обратной связи. Предлагаются практические способы внедрения ИИ в учебный процесс, ориентированные на анализ, переработку и творческое улучшение текста, а не на копирование готового результата. Особое внимание уделяется грамотному конструированию промтов как условию повышения оригинальности и самостоятельности учащихся, а также обсуждаются этические риски (аутентичность, авторство, предвзятость). Делается вывод о том, что при педагогическом сопровождении ИИ выступает эффективным инструментом формирования письменной компетентности и индивидуального стиля.

Ключевые слова: искусственный интеллект, креативное письмо, творчество, письменные навыки, образование.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ БІЛІМ БЕРУДІ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

3 СЕКЦИЯ

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ИНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

Абдимоминова Дилдаш Каппаровна	<i>Жасанды интеллект –шығармашылық дағдыларды дамыту құралы ретінде</i>	1502
Абдулкаримова Гульназ Сериковна	<i>Білім беру кеңестігінде жеке тұлғаны тәрбиелеуде цифрлық оқыту технологиясының алатын орны</i>	1507
Абильдинова Мадина Жетписбаевна	<i>Жаратылыстану пәндерін оқытуда экологиялық сауаттылықты арттырудың жасанды интеллектке негізделген тәсілдері</i>	1512
Акишева Балайым Жансеитовна, Айнабекова Акмарал Сабитовна	<i>Жасанды интеллект білім берудің цифрлық трансформациясының негізгі құралы</i>	1517
Аллахвердян Артур Эмильевич, Александров Спартак Геннадьевич	<i>«SPEEDRUN» как киберспортивная дисциплина: возможности совершенствования, риски для здоровья, их профилактика</i>	1522
Альжанова Гаухар Миржановна	<i>Виртуальные музеи и элементы искусственного интеллекта в цифровой трансформации образования</i>	1527
Альмагамбетова Майра Кадильбековна, Альмагамбетова Зибегуль Агайдаровна	<i>Искусственный интеллект как фактор оптимизации педагогической деятельности и повышения качества обученности школьников</i>	1530
Амирова Евгения Леонидовна	<i>Speech-to-text ресурсы в обучении иностранному языку в начальной школе</i>	1535
Анасова Айнаш Бектурсиновна, Бекбулатова Ақмарал Балгабаевна	<i>Мектептегі оқу үдерісін басқаруда жасанды интеллектінің рөлі: Цифрлық трансформация жағдайындағы оқу ісі жөніндегі меңгерушінің жаңа мүмкіндіктері</i>	1539

Арғынғазин Ғалым Арғынғазыұлы	<i>Идеи средневековья как часть предыстории искусственного интеллекта</i>	1543
Атабалов Ходжаназар Бяшимович	<i>Условия применения искусственного интеллекта в технических дисциплинах</i>	1548
Ахметова Жадра Жұмағалиқызы	<i>Мектеп кезеңінде оқушылардың кәсіби құзіреттерін қалыптастыру: Мектеп пен колледжде қатар оқытудың эксперименттік тәжірибесі</i>	1552
Байгенжина Улжан Мухиткановна	<i>Развитие метакомпетенций (4К) обучающихся через интеграцию искусственного в проектирование уроков истории</i>	1555
Байдалинова Сауле Нигметовна, Ерсарина Лаззат Евсеевна	<i>Жасанды интеллект – замануи көмекшісі</i>	1561
Байжигитова Манат Калдыбаевна	<i>Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің цифрлық құзыреттілігін арттырудағы жасанды интеллектінің рөлі</i>	1565
Baissova Sara Talgatkyzy	<i>The use of chatgpt as a teaching tool: Pedagogical possibilities and challenges</i>	1570
Батура Людмила Владимировна	<i>Возможности искусственного интеллекта в формировании интерактивной образовательной среды на уроках математики</i>	1574
Бейсенбаева Аяулым Саматқызы	<i>Бастауыш сыныптарда жасанды интеллектні қолдану жолдары</i>	1577
Бекбаева Самал Айбековна, Шоманбаева Манат Торгаевна	<i>Білім беру ортасында жасанды интеллектен өзара әрекеттесуге дайындығының шарты ретінде бастауыш сынып оқушыларының цифрлық сауаттылығын дамыту</i>	1582
Бекбулатова Айгуль Адамбековна, Жуматаева Акжибек Салимжановна	<i>Білім беруді цифрландыру және цифрлық трансформациялау кезіндегі педагогтің ұстанымын сақтау негізінде білім алушыларды ұлттық құндылықтарға тәрбиелеу</i>	1586
Бекенова Айзада Сайлаубаевна, Курманғалиева Бигайша Аскеровна	<i>Жасанды интеллект (жи) арқылы қазақ тілі мен әдебиетін оқытуды жекелендіру және оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту</i>	1591

Белышева Ирина Николаевна, Булатова Резида Гадынановна	<i>Использование искусственного интеллекта на уроках в начальной школе</i>	1595
Бисембаева Жанат Кумаровна, Аманбаева Гүлназ Қайыржановна	<i>Бастауыш сынып мұғалімінің жұмысындағы педагогикалық инновациялар</i>	1600
Бисембаева Жанат Кумаровна, Майшина Анар Касымбековна	<i>Бастауыш сынып оқушыларын оқытудағы интеллектуалды цифрлық құралдар</i>	1604
Бримжанова Сауле Сериковна, Ергашбаев Жасур Тулқинұлы	<i>Жасанды интеллектке негізделген оқу жоспарын құратын веб–платформаны жобалау және жүзеге асыру: информатика пәнін меңгертудегі деректерге негізделген тәсіл</i>	1608
Бублий Наталья Григорьевна	<i>Симбиоз интеллектов: ИИ как катализатор цифровой трансформации на уроках биологии</i>	1613
Будзевич Ольга Владимировна	<i>Использование инструментов искусственного интеллекта при проектировании изделий декоративно–прикладного искусства</i>	1617
Васильева Ольга Юрьевна	<i>Искусственный интеллект в трансформации инклюзивного образовательного пространства: практические решения</i>	1621
Волкова Елена Ивановна	<i>Искусственный интеллект как помощник учителя начальных классов</i>	1629
Волкодавова Зауре Даулетбековна	<i>Дифференциация в условиях цифровой трансформации школы: возможности ИИ для учета образовательных потребностей учащихся на уроках английского языка</i>	1632
Волошенко Наталья Ивановна, Засименко Ольга Викторовна	<i>Искусственный интеллект как ресурс урочной деятельности по физике и химии в условиях сельской малокомплектной школы</i>	1637
Габдуллина Айгуль Тугельбаевна, Мустафина Асель Сапарғалиевна	<i>Жасанды интеллект негізінде қазақ тілін оқыту платформаларын қолдану мүмкіндіктері</i>	1640

Гайдук Арина Юрьевна, Веприкова Марина Яковлевна	<i>Эволюция способов принятия управленческих решений в эпоху непрерывных инноваций</i>	1644
Ғалымов Аян Жақияұлы, Нурмухамбетова Индира Какимбековна	<i>Жасанды интеллекттің білім беруде цифрлық трансформациялаудың рөлі</i>	1649
Глушко Марина Вячеславовна	<i>Проектирование индивидуальных образовательных траекторий в химии через интеграцию искусственного интеллекта и метода проектов</i>	1653
Гукова Виктория Николаевна	<i>Особенности применения инструментов искусственного интеллекта на занятиях по иностранному языку</i>	1657
Демисенов Даниал Берикович	<i>Анализ, моделирование и проектирование информационных систем: методологические аспекты и современные подходы</i>	1660
Демьяненко Ксения Игоревна	<i>Интеграция ИИ–приложений в структуру урока естествознания: методические рекомендации по возрастным особенностям</i>	1666
Доненко София Леонидовна, Доненко Леонид Николаевич	<i>Обучение с искусственным интеллектом: доступное средство для адаптивной среды для детей с ОВЗ</i>	1672
Досаев Игорь Серикбаевич	<i>Цифровая трансформация образования: место и функции искусственного интеллекта</i>	1677
Досмухамедова Зарина Казиевна, Елеусизова Алина	<i>Использование нейросетевых инструментов при разработке дидактических материалов по грамматике английского языка для учащихся среднего звена</i>	1681
Досова Лунара Кенжитайкызы	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансформации образования</i>	1685
Дощанова Елена Викторовна	<i>Искусственный интеллект как инструмент развития одарённости учащихся в процессе обучения английскому языку</i>	1687

Дурмагамбетова Динара Алимкановна, Проскурина Валентина Игоревна	<i>Искусственный интеллект в деятельности учителя информатики как фактор цифровой трансформации образования</i>	1692
Есенгалиева Жанар Жалгасовна, Хасанова Канагат Жасулановна	<i>Жасанды интеллект: бастауыш сынып оқушыларына білім беруге көмектесу</i>	1695
Әлім Рысқұл Әлібекқызы	<i>Абай шығармаларын жасанды интеллект көмегімен оқыту</i>	1699
Жанабаев Адиль Талгатович, Рубцова Виктория Викторовна	<i>Интеграция искусственного интеллекта в методическую службу: персонализированное сопровождение педагога и автоматизация аналитических процессов</i>	1706
Жанабекова Айнагуль Касымкановна	<i>Искусственный интеллект как помощник учителя начальных классов в формировании читательской грамотности</i>	1711
Жанайдарова Аида Шариевна	<i>География пәні сабақтарында инновациялық технологияларды қолдану</i>	1714
Жанайдарова Айжақын Шариевна, Абдиркенова Акбидаш Капановна	<i>Жасанды интеллект негізіндегі цифрлық білім беру ортасында студенттердің медиамадениетін қалыптастыру мәселесі</i>	1719
Жандауова Шолпан Еркиновна, Содикова Шодмой Муслихиддиновна	<i>Использование инструментов искусственного интеллекта в образовательном процессе начальной школы</i>	1723
Жобалаева Карлыгаш Темиржановна, Демесенова Татыгуль Туяковна	<i>Жасанды интеллект білім беруді цифрлық трансформациялау құралы ретінде</i>	1728
Жумагулова Галия Багитовна, Джусупбекова Гульмира Талгатовна	<i>Ы. Алтынсарин идеялары мен заманауи жасанды интеллект технологияларының сабақтастығы</i>	1732
Жумагулова Жанар Дуйсембаевна, Мырзагалиева Кенже Шамбыловна	<i>Жасанды интеллект – мұғалімнің кәсіби қызметін оңтайландыру және оқытуды жекелендіру құралы</i>	1736

Жунусова Оксана Мироновна, Калинина Анастасия Александровна	<i>Искусственный интеллект как инструмент персонализации обучения в условиях вечерней школы: опыт учителей–филологов</i>	1741
Журавлёва Анастасия Александровна	<i>Применение искусственного интеллекта в формировании навыков интерпретации литературного</i>	1746
Жусупова Айтгуль Кайратовна, Смаглий Татьяна Ивановна	<i>Интерактивные мотивационные сценарии в AI–среде: от ситуативного интереса к академической результативности</i>	1750
Жусупова Жанерке Муратовна	<i>Жасанды интеллект және нақты өмір жағдайлары арқылы ағылшын тілінде функционалдық ойлауды дамыту</i>	1755
Земцова Наталья Анатольевна, Барбуха Елена Анатольевна	<i>Notebooklm как средство повышения методической результативности учителя информатики и математики</i>	1759
Ибраева Алмагуль Сарсимбаевна	<i>Автоматизация обратной связи при решении контекстных математических задач: практическое применение ИИ–алгоритмов в 7–8 классах</i>	1762
Иванова Елена Николаевна, Бабаченко Лидия Петровна	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансформации инклюзивного образования в Казахстане на уроках математики</i>	1768
Иващенко Андрей Александрович	<i>Использование сервиса автоматизированной проверки решений для подготовки учащихся к олимпиадам по программированию</i>	1773
Идрисова Жамиля Жантасовна, Абдиева Гульжан Курмангалиевна	<i>Цифровая перезагрузка: интеллект–карты и искусственный интеллект – двойной ключ к освоению естественных наук</i>	1777
Исмурзина Валентина Анатольевна, Тайгунова Татьяна Владимировна	<i>Использование искусственного интеллекта на уроках физической культуры для работы с детьми с ООП</i>	1781

Кабдрашова Мөлдір Даулетқызы	<i>Эффективная модель управления учебно–методическим центром в условиях цифровой трансформации (на основе инструментов искусственного интеллекта)</i>	1785
Калиева Жанар Муратовна	<i>Қазіргі білім беру үдерісінде ыбырай алтынсарин шығармаларын жи–мен байланыстырып оқытудың маңызы</i>	1791
Карабаева Гулнора Шарафитдиновна	<i>Активизация трансформации образования в условиях цифровой экономики</i>	1795
Караулова Хорлан Мизамовна, Жаппарова Гаухар Абдирахимовна	<i>Жасанды интеллект – қазақ тілін оқытуды цифрлық трансформациялаудың стратегиялық құралы</i>	1799
Картпаева Адина Армановна, Касенова Шолпан Балтабаевна	<i>Қазақ тілі пәнін оқытуда жасанды интеллект құралдарының мүмкіндіктері мен тиімділігі</i>	1803
Каткенов Кусаин Амангельдинович	<i>Подготовка специалистов в сфере искусственного интеллекта: научные подходы и практический потенциал организаций ТИПО</i>	1806
Кацай Татьяна Сергеевна, Нидерман Ирина Абрамовна	<i>От чат–бота к учебному симулятору: методика использования управляемых ии–диалогов для развития навыков критического анализа исторических источников на примере изучения эпохи Ивана Грозного</i>	1810
Келдібек Нұрбақыт Нурсаинқызы, Туртабаев Сарсенбек Қойшыбаевич	<i>Жасанды интеллектті қолдану арқылы тұздар гидролизін оқыту</i>	1815
Кисельников Игорь Васильевич	<i>Использование искусственного интеллекта в методической работе по математике</i>	1821
Кожаметова Карлыгаш Алибековна	<i>Жасанды интеллект арқылы оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау</i>	1825
Козов Азамат Косылбаевич	<i>Искусственный интеллект и мультимедиа в истории</i>	1829

Колесник Ирина Сергеевна	<i>ИИ в школьной математике: новые горизонты и практические возможности</i>	1832
Конвисарова Людмила Александровна, Штангей Карина Валерьевна	<i>Искусственный интеллект как средство развития творческих способностей одаренных детей на уроках русской литературы</i>	1837
Корнейко Виктория Евгеньевна	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансформации образования в начальной школе</i>	1843
Костюченко Виктория Юрьевна	<i>К вопросу об этической составляющей использования больших языковых моделей в учебных и научно–исследовательских целях</i>	1846
Коцюбко Елизавета Магеррамовна	<i>Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения</i>	1849
Кудрицкая Марина Ивановна	<i>Blended ir and er approaches to teaching reading in english with digital support in tertiary education</i>	1851
Кульпеисова Айна Джамбуловна	<i>Жасанды интеллекттің мектептегі білім беру үдерісін цифрлық трансформациялаудағы рөлі</i>	1857
Купобаева Айнаш Кужубаевна	<i>Жасанды интеллект қазақ тілін оқытудың цифрлық трансформациясының құралы ретінде</i>	1860
Кусаинова Дамегуль Касмхановна	<i>Жасанды интеллектті 7–сынып оқушыларының қабілеттерін дамытуға қолдану (қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша)</i>	1866
Кусаинова Дана Маратовна, Ядрышникова Юлия Викторовна	<i>Artificial intelligence in language education: The role of chatbots in speech practice</i>	1871
Кытманова Татьяна Александровна	<i>Совместное чтение: диалог ребёнка и искусственного интеллекта</i>	1875
Қайрбекова Гүлжазира Мейрамханқызы, Абдиркенова Ақбидаш Капановна	<i>Цифрлық білім беру кеңістігінде жасанды интеллектінің білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға ықпалы</i>	1879

Қойшыман Айтолқын Нағашыбайқызы	<i>Жасанды интеллект технологиялары білім беру жүйесін жаңғыртудың факторы ретінде</i>	1883
Құдайберген Шолпан Сырлыбайқызы, Нысанбаева Айгуль Болатовна	<i>Ағылшын тілі – медиа кеңістікте бейімделудің құралы</i>	1888
Құрман Несібелі Жәкенқызы, Курманова Бактыгул Жакеновна	<i>Жасанды интеллектінің студенттердің оқып білім алу мотивациясына тигізетін ықпалы</i>	1892
Маденова Жанара Казкеновна	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансформации образования в начальной школе</i>	1897
Мадин Владимир Анатольевич, Мадина Юлия Анатольевна	<i>Использование инструментов искусственного интеллекта в образовательной практике</i>	1900
Маликзадинова Райхан Маликзадиновна, Шегебаева Амангуль Тлегеновна	<i>Жасанды интеллект – білім берудегі маңызды цифрлық құрал</i>	1906
Махнович Наталья Валерьевна	<i>Использование интерактивных платформ при обучении иностранному языку</i>	1909
Медебаева Динара Миндаловна, Жандауова Шолпан Еркиновна	<i>Роль учителя в условиях внедрения искусственного интеллекта в образовательный процесс</i>	1913
Мехова Галина Францевна, Байшуакова Анастасия Николаевна	<i>Искусственный интеллект в системе инклюзивного образования: новые возможности и вызовы</i>	1918
Моисеенко Дарья Олеговна, Кудрицкая Марина Ивановна	<i>Applying chatgpt to teaching speaking skills to secondary school students through the communicative approach</i>	1922
Мурзаханов Муратхан Болатович	<i>Мәтіндік ақпараттарды жеңіл қабылдаудағы визуалды жасанды интеллект құралдарының рөлі</i>	1928
Мұханбетжан Айзере Аманжолқызы, Калкашев Сағынғали Габизиятович	<i>Білім беру процесінде CHATGPT қолданудың педагогикалық мүмкіндіктері</i>	1933
Мырзакелен Аян Мәлікұлы, Танирбердиев Серғали Жандаругли	<i>Цифрлық педагогика контекстіндегі жасанды интеллект мүмкіндіктері мен сын-қатерлері</i>	1940

Назарова Галина Анатольевна	<i>Новые вызовы и эффективные решения в преподавании физики с помощью использования искусственного интеллекта</i>	1945
Назмутдинов Ризабек Агзамович, Калиниченко Оксана Викторовна	<i>Искусственный интеллект как движущая сила инновационного развития в образовании</i>	1948
Науменко Евгения Владимировна	<i>Формирование основ цифровой этики и критического мышления у младших школьников: программа внеурочной деятельности «Юный детектив контента»</i>	1952
Новикова Юлия Дмитриевна	<i>Риски использования искусственного интеллекта в школьном образовании</i>	1957
Нурсеитова Айшагүл Айдарбековна, Жумабай Нұрайым Болатқызы	<i>Стильдік нормаларды ескере отырып, қазақ тілін жасанды интеллект арқылы оқытудың әдіс тәсілдері</i>	1960
Нуртдинова Эвелина Владимировна, Александров Спартак Геннадьевич	<i>Влияние технологий виртуальной реальности и дополненной реальности на реабилитацию спортсменов</i>	1965
Омарова Шолпан Маратовна, Шошакова Жанар Карасыновна	<i>Жасанды интеллект мүмкіндіктерін қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында тиімді қолдану</i>	1968
Орлова Татьяна Алексеевна, Хайдаров Боймұрад Абдуқодирұғли	<i>Использование искусственного интеллекта в обучении дисциплины нанотехнологии студентов педагогических вузов</i>	1972
Өмірзақова Фариза Нұрділдақызы	<i>Білім беру саласында жасанды интеллект технологияларын енгізудің педагогикалық және практикалық аспектілері</i>	1976
Поспелова Виктория Юрьевна, Шейнбергер Анна Петровна	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансформации обучения в начальной школе</i>	1980
Похорукова Людмила Вадимовна	<i>Современные цифровые практики: адаптивное обучение с элементами искусственного интеллекта</i>	1985
Ромазанова Кристина Икласовна	<i>Развитие цифровой грамотности младших школьников средствами искусственного интеллекта</i>	1989

Сагиева Аружан Мейрамбекқызы	<i>Математиканы оқытуда жасанды интеллектті қолданудың инновациялық әдістемесі: «адаптивті тірек» моделі</i>	1995
Сандыбекова Жансая Нурлановна, Ғылыми жетекші: Абдиркенова Акбидаш Капановна	<i>Бастауыш сынып оқушыларының мәтіндік есептерді шешуге үйретуде медиақұралдарды енгізу</i>	1998
Сатылы Айғаным Елубайқызы	<i>Жасанды интеллект құралдарын қолдану арқылы оқушыларды креативті жазуға машықтандыру</i>	2004
Саулебаева Асия Едиресовна, Айтқазы Әйгерім Аманбайқызы	<i>Z ұрпақтың ерекшеліктері негізінде ыбырай алтынсарин шығармаларын жасанды интеллект көмегімен комикс форматында оқыту мүмкіндіктері</i>	2009
Сафронов Андрей Викторович, Васильева Алина Андреевна	<i>Генерация интерактивных средств обучения для изучения английского языка</i>	2014
Сейдахметова Гульмира Есмухановна	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансформации образования и развития глобальных компетенций учащихся</i>	2019
Серикбаева Акмарал Нурбековна	<i>Оқушылар мен мұғалімдердің жеке деректерін қорғау, мектептің ішкі желісінің қауіпсіздігі және интернеттегі этика (нетикет)</i>	2022
Серикова Анастасия Валерьевна	<i>Искусственный интеллект как катализатор инноваций в детском дополнительном образовании: практика школьного театра</i>	2026
Серикова Саулет Бирмаганбетовна	<i>Жасанды интеллект технологиялары жасөспірімдердің шығармашылық әлеуетін дамытудың заманауи құралы ретінде</i>	2030
Серпенова Жазира Амангелдиевна	<i>Қазіргі білім беру кеңістігі: технология, инновация және сапалы оқыту</i>	2034
Сокольская Ирина Николаевна	<i>Применение искусственного интеллекта в обучении математике детей с ограниченными возможностями здоровья</i>	2041

Солтанов Хаджымаммет	<i>Современные инновационные подходы к организации образовательного процесса</i>	2045
Сысова Наталья Викторовна, Жидович Александр	<i>Artificial intelligence in training specialists of agribusiness power engineering within digital transformation</i>	2049
Тарабарина Юлия Алексеевна	<i>Отношение обучающихся технического вуза к использованию искусственного интеллекта в высшем образовании</i>	2054
Ташмаганбетова Жансая Мұратқызы	<i>Шет тілін оқытуда жасанды интеллект қолдану арқылы оқушылардың зерттеушілік қызыреттілігін қалыптастыру</i>	2059
Тойымбетова Динара Серикбаевна, Саламатова Гюзель Серикбаевна	<i>Искусственный интеллект в школе: от цифрового инструмента к педагогическому ресурсу</i>	2063
Туретаева Жазира Сардаровна, Караулова Хорлан Мизамовна	<i>Жасанды интеллект білім беруді цифрлық трансформациялау құралы ретінде</i>	2067
Уразбекова Сауле Сергеевна, Турсанова Динара Сериковна	<i>Интеграция искусственного интеллекта в процесс формирования математической грамотности младших школьников</i>	2072
Фазылова Айгуль Абдулгалимовна	<i>Математическое мышление будущего учителя математики: поиск цифровых решений в процессе вузовской подготовки</i>	2078
Хайсар Жанал, Хуанган Телеубек	<i>Білім беруді цифрлық трансформациялау және жасанды интеллект арқылы оқушыларды ғылымға баулу</i>	2084
Хәкімова Гүлжан Естайқызы	<i>Оқу үрдісінде цифрлық технологияларды пайдалану жолдары</i>	2088
Хилимончик Наталья Александровна, Мустафина Анжелика Сергеевна	<i>Сюжетное «путешествие», инструменты искусственного интеллекта и STEAM–лаборатория как средства формирования функциональной грамотности младших школьников</i>	2093

Чунихин Сергей Александрович, Михайлова Ольга Викторовна	<i>Использование искусственного интеллекта при составлении и заполнении социологических опросов: плюсы и минусы</i>	2097
Чупрына Ольга Геннадьевна	<i>Интеграция ИИ–инструментов в лингвистическое образование в педагогическом вузе</i>	2100
Шолпанбаева Газиза Абуовна	<i>Білім беру процесінің цифрлық трансформациясы аясында жасанды интеллектті қолданудың рөлі мен әлеуеті</i>	2104
Штоль Александра Анатольевна	<i>Искусственный интеллект как инструмент цифровой трансляции образования</i>	2107
Шукеева Алия Кабидоловна	<i>Цифровые инструменты на основе искусственного интеллекта как средство повышения учебной мотивации учащихся начальной школы</i>	2112
Шутова Юлия Александровна, Алешина–Алексеева Екатерина Николаевна	<i>Цифровые навыки нового поколения: что нужно уметь обучающемуся для эффективного взаимодействия с ИИ</i>	2116
Щербинина Татьяна Васильевна	<i>Возможности ИИ–платформ (CHATGPT, GEMINI, COPILOT) в подготовке учеников к олимпиадам по истории</i>	2119

**«БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР:
ЖАҢА ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ТИІМДІ ШЕШІМДЕР» атты
АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ–ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ
«ТЕХНОЛОГИИ И ИННОВАЦИИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ:
НОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ЭФФЕКТИВНЫЕ РЕШЕНИЯ»**

Материалдар жинағын
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай
өңірлік университеті
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық
институтының
педагогика, психология және арнайы білім
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:
Жетписбаева А.А.

Мекен-жай:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі
118, 626 каб.)
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60*84/18.
Көлемі 151 б.т.
Электронды нұсқасы университеттің
ksu.edu.kz сайтында орналастырылған
сәуір, 2026 жыл

Сборник материалов набран и сверстан
кафедрой педагогики, психологии и
специального образования
педагогического института
им. У.Султангазина
Костанайского регионального
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:
Жетписбаева А.А.

Адрес:
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47
(корпус Пединститута, ул.Тәуелсіздік
118, каб. 626).
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60*84/18.
Объем 151 п.л.
Электронный вариант размещен на сайте
университета ksu.edu.kz
апрель 2026 год

